

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/101/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4422203847
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4422203847.4

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudkýň JUDr. Ľubice Bundzelovej a JUDr. Janky Benkovičovej, v právnej veci navrhovateľky – manželky, matky: A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, trvale bytom C. D. XXX/XX, E., zastúpená splnomocnenkyňou: JUDr. Denisa Jánošíková, advokátka, so sídlom Klincová 35, Bratislava, proti manželovi, otcovi: F. D. E. (D. F.), nar. XX. XXXXXX XXXX, trvale bytom G. F. H. X/X, XXXX I., J. K., A. K., Turecko, t. č. L. H. X/X, H. M., občan USA, zastúpený splnomocnenkyňou: JUDr. Milan Ficek, advokát s.r.o., so sídlom Žilinská 14, Bratislava, IČO: 47 232 757, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu: K. E., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, so sídlom F. Kapisztóryho 1, Nové Zámky, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky č. k. 8P/162/2022-807 z 30. mája 2024, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú K. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov tak, že rodičia si budú maloletú striedať v dvojtýždenných intervaloch tak, že po prvýkrát si prevezme maloletú do striedavej osobnej starostlivosti otec v prvú nedeľu o 18.00 hod. v týždni, v ktorom sa toto uznesenie stane vykonateľným s tým, že maloletú si rodičia budú striedať po skončení dvoch týždňov v nedeľu o 18.00 hod. v mieste bydliska toho rodiča, ktorému bude končiť dvojtýždňová osobná starostlivosť o maloletú s tým, že obidvaja rodičia sú povinní maloletú v stanovenom čase a mieste odovzdať do starostlivosti druhého rodiča. Súd prvej inštancie zároveň rozhodol, že zastupovať maloletú a spravovať jej majetok budú obidvaja rodičia. Súčasne zrušil výrok I. uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/209/2023-522, 11CoP/210/2023 z 26. januára 2024. Výrokom II. rozhodol, že neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 8P/162/2022. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 a 2, § 329 ods. 1 a 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1 z. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) a § 360 ods. 1 a 2, § 366 z. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“). Vecne dôvodil, že návrh otca na zmenu dočasnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností je dôvodný. Maloletá je toho času v starostlivosti matky, otec je zaviazaný na platenie výživného vo výške 150,- eur mesačne a v zmysle rozhodnutia Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/209/2023-522, 11CoP/210/2023 z 26. januára 2024 je oprávnený sa s maloletou stykať len v súdom určenom rozsahu. Otec sa dožaduje stretnutí aj nad rámec upraveného styku. Matka mu to však neumožňuje argumentujúc svojimi obavami z únosu maloletej mimo územia Slovenskej republiky či Európskej únie, voči čomu sa otec ohradil. Z doteraz vykonaného dokazovania nemal súd prvej inštancie preukázanú dôvodnosť matkiných obáv z únosu maloletej. Práve matka opustila spolu s maloletou N. bez vedomia či súhlasu

otca, kedy sa rozhodla v októbri 2022 presťahovať sa spolu s maloletou na Slovensko k svojej matke do E.. Maloletú zapísala do základnej školy v E. bez toho, aby ju na takúto zásadnú zmenu v jej živote vopred pripravila vo všetkých smeroch (vrátane jazykovej znalosti). Maloletá doteraz navštevuje túto školu, kde výučba prebieha v slovenskom jazyku. Maloletá má však k otcovi vytvorený pozitívny citový vzťah, má ho rada a dôveruje mu. Z doteraz vykonaného dokazovania vrátane výsluchu maloletej nevyplynuli žiadne skutočnosti, ktoré by boli kontraindikáciou pre dočasné zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Otec nemá obmedzený výkon rodičovských práv. Tiež má záujem o zabezpečovanie starostlivosti o maloletú, má k tomu vytvorené aj vhodné podmienky. Doteraz nič nenasvedčuje tomu, že by mal v úmysle maloletú uniesť či iným spôsobom jej brániť v styku s matkou, pričom takýto úmysel otca nebol ani preukázaný. Len samotná obava matky z únosu maloletej nemôže byť dôvodom na zamietnutie jeho návrhu, obzvlášť v prípade, ak má maloletá vytvorené pozitívne citové väzby rovnako k obidvom rodičom. V konaní nebolo preukázané ani také správanie otca, ktoré by preukazovalo tvrdenie matky ohľadom správania sa otca v minulosti v súvislosti s potláčaním práv žien. Matka by navyše súhlasila s rozšíreným stykom pre otca v rozsahu dvoch týždňov, ak by bola maloletá zverená do jej starostlivosti. Preto niet dôvodu, pre ktorý by pre maloletú nebola vhodná otcom navrhovaná starostlivosť. V záujme maloletej je jej zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, aby obaja rodičia si mohli rovnakou mierou plniť k nej zákonné povinnosti uvedené v § 28 z. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) a participovať na jej ďalšom zdravom vývine v každej oblasti. Styk otca s maloletou upravený uznesením Krajského súdu v Trnave je v súčasnosti pre maloletú nedostatočný a nevyhovujúci. Súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní z najlepšieho záujmu maloletej, ako aj z jej vyjadrení ohľadom doterajšej úpravy styku, ktoré prezentovala na súde i počas pohovoru na kuratele. Súd prvej inštancie zároveň rozhodol, že obaja rodičia budú maloletú zastupovať a spravovať jej majetok, keďže ani jeden z nich nemá obmedzené rodičovské práva a povinnosti. Súd prvej inštancie súčasne zrušil I. výrok uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/209/2023-522, 11CoP/210/2023, ktorý nariadením neodkladného opatrenia stratil svoje opodstatnenie. V neposlednom rade rozhodol, že neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 8P/162/2022.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletej z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), g), h) Civilného sporového poriadku a podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku. Namietala, že napadnuté uznesenie bolo vydané predčasne, bez opory v doteraz vykonanom dokazovaní, v rozpore so skutočným stavom a bez naplnenia zákonných podmienok a predpokladov na jeho vydanie. Súd prvej inštancie rozhodnutie neodôvodnil a rozhodol mesiac pred termínom ďalšieho pojednávania vo veci samej. Otec v konaní doposiaľ podal štyri návrhy na nariadenie neodkladného opatrenia. V prvých troch žiadal o úpravu styku s maloletou, pričom tieto boli súdom prvej inštancie zamietnuté z dôvodu nepreukázania naliehavej potreby dočasnej úpravy pomerov. Až Krajský súd v Trnave na základe tretieho odvolania otca uznesením č. k. 11CoP/209/2023-522, 11CoP/210/2023 zmenil ostatné zamietajúce uznesenie súdu prvej inštancie tak, že do právoplatného skončenia konania vo veci samej upravil styk otca s maloletou a zároveň rozhodol, že otec nie je oprávnený v čase styku vycestovať s maloletou mimo územia Slovenskej republiky. V predchádzajúcich troch prípadoch jej súd prvej inštancie zaslal návrh otca na vyjadrenie, čo teraz neurobil, v dôsledku čoho neúplne zistil skutočný stav veci. Maloletá je prijatá na dve stredné školy v Slovenskej republike (Gymnázium, Bernolákova 37 v Šuranoch a Obchodná akadémia, Námestie hrdinov 7 v Šuranoch). Otec sa od počiatku negatívne vyjadroval o Slovensku a o štúdiu maloletej na slovenskej škole, ktoré spochybňoval, čo maloletá ťažko znášala. Otec na maloletú následne začal manipulatívne pôsobiť a sľubovať jej štúdium na zahraničných školách a život vo veľkomestách. Otec plánuje maloletú zapísať na štúdium do školy v Jordánsku. Začal tak podnikáť kroky na presun maloletej mimo Slovenskej republiky a Európskej únie. Otec dal k vycestovaniu maloletej z N. písomný súhlas. Z domácnosti v N. utiekla pred jeho agresívnym správaním voči nej a maloletej. Jeho násilné správanie, pre ktoré musela postúpiť v N. aj terapeutické sedenia, nahlásila na miestnej polícii, pričom došlo aj k zatknutiu a sťahaniu otca. Otec sa o maloletú nijako nezaujímal a na jej výživu neprispieval. S maloletou nemali vytvorený žiaden vzťah. Stretnutí s maloletou sa začal dožadovať po začatí konania o rozvod manželstva. Maloletá u otca nikdy neprespala. Pri svojom výsluchu pred súdom prvej inštancie maloletá uviedla že by na striedavú osobnú starostlivosť pristúpila, lebo chce byť s oboma rodičmi, avšak viac chce byť s matkou. Otec doposiaľ nepreukázal, na akej adrese sa zdržiava, v ktorom štáte býva, akú prácu vykonáva, nepreukázal svoj príjem ani svoju majetkovú situáciu, preto nie je zrejmé, či je otec vôbec schopný výkonu osobnej starostlivosti o maloletú. Otcovi umožňovala styk s maloletou aj nad rámec určenej úpravy, pokiaľ boli jeho požiadavky

reálne. Otcom predložená sms komunikácia je len skresleným výsekcom komunikácie, na ktorú nemožno prihliadať. Otec úmyselne zatajuje aj iné svoje štátne občianstva a ďalšie podstatné informácie o svojej osobe. V súvislosti s potláčaním práv žien vychádzala z vlastnej skúsenosti zo života s otcom. Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 11CoP/209/2023-522, 11CoP/210/2023 rozhodol, že otec nie je oprávnený vycestovať s maloletou počas styku mimo územie Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie nezdôvodnil v uznesení, z akého dôvodu pominula potreba obmedzenia tohto práva otca. Podľa informácií od maloletej ju otec plánuje 13. júna 2024 zobrať do Španielska. Otec jej túto skutočnosť neoznámil. Nie je zrejmé, aký je dôvod a účel vycestovania, ani dĺžka pobytu. Maloletá si plní svoju školskú dochádzku a takéto konanie zo strany otca je nezodpovedné a možno ho považovať aj za marenie dochádzky. Záverom odvolania matka navrhla, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil.

3. K odvolaniu matky sa vyjadril procesný opatrovník maloletej s tým, že s maloletou bolo vykonaných šesť osobných pohovorov bez prítomnosti rodičov. Maloletá vo svojich vyjadreniach v priebehu roku 2023 udávala, že s otcom nemá vytvorený vzťah a nemá záujem sa s ním stretávať ani s ním nadväzovať bližšiu interakciu. Odkedy odišli s matkou zo spoločnej domácnosti v N. s otcom neudržiavala kontakt. Cez leto 2023 sa otec maloletej presťahoval na Slovensko a od jesene minulého roka sa maloletá začala s otcom pravidelne stretávať a tak sa aj jej názor na styk s otcom menil. Maloletá sa počas pohovoru 25. marca 2024 vyjadrila, že s otcom sa pravidelne stretáva, po škole s ním chodí do reštaurácie, ale u otca doma ešte nebola a ani nevie, kde má prenajatý byt. Maloletá sa pri ostatnom pohovore 26. júna 2024 vyjadrila, že jej postoj k otcovi sa zlepšil a má záujem budovať ich vzájomný vzťah. Verbalizovala, že po vydaní neodkladného opatrenia nebola stotožnená s tým, že má u otca stráviť celé dva týždne, ale už si zvykla. U otca jej bolo dobre, ale mala pocit, že jej dáva málo osobného priestoru, keďže sa s ňou chcel často rozprávať a riešiť s ňou rôzne záležitosti, najmä výber školy a jej budúcnosť. Otec ju cez víkendy zobral do Prahy a Turecka, aktívne spolu trávili čas a majú spolu naplánovanú dovolenku v USA. Uviedla, že by jej viac vyhovovalo striedanie po týždňoch, ale keďže sa v auguste chystá odísť do školy do Jordánska, už je to podľa nej bezpredmetné. Podľa procesného opatrovníka maloletá prežíva silný konflikt lojality s oboma rodičmi, nakoľko sa v rámci pohovorov vždy vyjadrovala tak, aby svojimi vyjadreniami vyhovelá obom rodičom a svoj názor na vzťah k rodičom menila. Maloletá bola 23. apríla 2024 vypočutá na súdnom pojednávaní, kde potvrdila skutočnosti prezentované aj pred procesným opatrovníkom a vyjadrila tak svoj názor. Maloletá je dostatočne rozumovo a emocionálne vyspelá na to, aby sa sama rozhodla, koľko času chce tráviť so svojim otcom. Podľa procesného opatrovníka striedavá osobná starostlivosť nie je vhodná forma zverenia, nakoľko otec sa na Slovensko presťahoval len pred pár mesiacmi a nie je preukázané, kde pracuje, kde je jeho trvalé bydlisko a či plánuje na Slovensku zotrvať. Matka má na Slovensku trvalé bydlisko, prácu aj rodinné zázemie, a preto procesný opatrovník navrhol maloletú zveriť do osobnej starostlivosti matky a styk otca s maloletou neupraviť. S maloletou by mal naďalej pracovať psychológ, nakoľko je evidentne ovplyvňovaná oboma rodičmi, čo sa vo veľkej miere prejavuje jej nerozhodnosťou v názoroch.

4. Otec maloletej vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Poukázal na bežný postup súdu, keď sa návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nedoručuje na vyjadrenie, čo vyplýva jednak z charakteru inštitútu neodkladného opatrenia i z ustanovení § 367 ods. 1 a 3 Civilného mimosporového poriadku a § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil. Svoje rozhodnutie správne oprel aj o najlepší záujem maloletej a jej vyjadrenie v konaní, že chce byť v striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Matka uniesla maloletú z N. na územie Slovenskej republiky. Matka je alkoholička, psychicky labilná, užíva psychiatrické lieky, fyzicky a psychicky maloletú zneužíva a manipuluje ju voči jeho osobe. Na Slovensko sa presťahoval a prestal pracovať, aby mohol maloletej zabezpečiť čo najlepšíu budúcnosť počnúc najlepším medzinárodným vzdelaním. V konaní opakovane deklaroval, že od 4. júla 2023 je práceneschopný, pričom ho podporujú jeho bratia. V roku 2023 krátko pracoval a súdu prvej inštancie predložil o tom požadovanú dokumentáciu. Nie je pravdou, že s maloletou nemal žiaden vzťah. Maloletú vždy podporoval a platil výživné. Nepravdivé je tiež tvrdenie matky, že súhlasil s odchodom maloletej. Povolenie cestovať s maloletou do Sýrie a späť vystavil v čase, keď mala maloletá osem mesiacov z dôvodu, aby si matka mohla predĺžiť pobyt v Sýrii a navštíviť svoju rodinu. Matka sa snaží prinútiť maloletú študovať na gymnáziu v Šuranoch, napriek tomu, že maloletá odmieta štúdium na Slovensku. Maloletá bola prijatá na gymnázium v Šuranoch až po podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Matka sa obáva možného únosu maloletej mimo územia Európskej únie, avšak práve matka uniesla maloletú do Európskej únie, hoci sa maloletá narodila ako americká občianka a slovenské

občianstvo získala podvodom. Domáceho násilia voči matke ani maloletej sa nikdy nedopustil. Nikdy nebol zatknutý ani neboli voči nemu vznesené žiadne obvinenia. Matka klame o tom, že navštevovala terapiu pre týrané ženy. Matka prinútila maloletú absolvovať psychoterapeutické sedenia pre účely konania o rozvod manželstva úpravu rodičovských práv a povinností k maloletej. Maloletá výslovne požiadala súd a procesného opatrovníka o striedavú starostlivosť rodičov. Procesný opatrovník vykonal 17. mája 2024 šetrenie v jeho domácnosti v H. M.. Maloletá byva u neho v dvojtýždňových intervaloch, má vlastné veľké bývanie, dobre sa prispôsobila novému prostrediu. Radi spolu trávajú čas, varia si, chodia plávať, jazdia na koni a cestujú. Viackrát sa stretol s jej učiteľmi a riaditeľom v škole v E.. Viedol prijímacie konanie maloletej na medzinárodné stredné školy. Podporoval jej doučovanie anglického jazyka, literatúry a matematiky. Navštevoval jej atletické preteky. Brával ju na lekárske vyšetrenia a do nemocnice, keď si v januári 2024 zlomila členok. Momentálne sú na dvojtýždňovom výlete v USA, kde chcú navštíviť príbuzných. Predtým boli na návšteve u príbuzných v Turecku. Navštívili i Prahu. Matka prekrútila želanie maloletej, aby mohla ísť na víkend do Španielska. Keďže vycestovanie na víkend do Španielska bolo príliš komplikované, vybrali sa nakoniec do Prahy. Počas starostlivosti matky mala maloletá v školskom roku 2023/2024 štyridsaťjeden dní absencii.

5. Matka v podaní z 8. augusta 2024 uviedla, že po nariadení neodkladného opatrenia Krajským súdom v Trnave č. k. 12CoPno/6/2024-1074 zobral otec maloletú do Turecka, čo oznámila polícii. Nevie, kde sa maloletá nachádza a či je v poriadku. Občas ju maloletá skontaktuje cez sociálnu sieť. Maloletá žiadala otca, aby sa vrátili naspäť, čo otec odmietol, keďže s ňou už nebude môcť vycestovať. Otec nijako nekomunikuje. Nevie, či otec maloletú na Slovensko vráti. Život a zdravie maloletej sú ohrozené. Otec nedodržiaval podmienky striedavej osobnej starostlivosti, keď tvrdil, že sa bude zdržiavať v byte na Slovensku. Je preukázané, že nariadená striedavá osobná starostlivosť sa neosvedčila a nie je v záujme maloletej. Podľa matky v danej veci existuje potreba dočasnej úpravy pomerov ohľadom starostlivosti o maloletú a hrozba nebezpečenstva na živote, zdraví a vývine maloletej zo strany otca, ktorý maloletú premiestnil do krajiny, kde prebiehajú alebo hrozia vojnové konflikty, pričom maloletá doposiaľ žila v Európe a nie je zvyknutá na život v arabských krajinách. Matka preto navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú do rozhodnutia vo veci samej zverí do jej osobnej starostlivosti.

6. Otec v podaní z 8. augusta 2024 poukázal na nepravdivé tvrdenia vo vyjadrení procesného opatrovníka. Procesný opatrovník 17. mája 2024 prešetril miesto jeho trvalého pobytu v H. M.. Nájomná zmluva týkajúca sa jeho bytu v H. M. bola predložená súdu prvej inštancie 22. apríla 2024. Jeho úmyslom je zostať na Slovensku, aby sa mohol starať o maloletú a zabezpečiť jej opätovné štúdium na strednej škole v anglickom jazyku. Z uvedeného dôvodu nepracuje.

7. Otec v podaní zo 16. augusta 2024 uviedol, že matka mu maloletú odovzdala 4. augusta 2024 o 18.00 hod na základe vykonateľného rozhodnutia súdu. Následne s maloletou vycestoval zo Slovenskej republiky, nakoľko podľa ďalšieho vykonateľného rozhodnutia má maloletá študovať na škole v Jordánsku. V čase, keď boli v zahraničí, mu bolo doručené ďalšie rozhodnutie, ktoré mu naopak zakazuje vycestovať z územia SR s maloletou. Predchádzajúce rozhodnutia sú však stále účinné, keďže neboli zrušené. Z tohto dôvodu maloletá nastúpila na školu v Jordánsku, kde podľa jej vyjadrenia chce študovať, o čom je matka informovaná. Maloletá je s matkou v dennom kontakte, preto nerozumie, prečo matka kontaktovala políciu. V podaní otec poskytol podrobný popis udalostí od 3. do 15. augusta 2024 týkajúcich sa stretnutia s matkou, vyzdvihnutia maloletej u matky, vycestovania do zahraničia, komunikácie maloletej s matkou. Uviedol, že sa nechce vrátiť k matke na Slovensko, nechce študovať na Gymnázium v Šuranoch, nerozumie učiteľom ani vyučovaniu v slovenskom jazyku.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 Civilného mimosporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenou osobou, účastníčkou (§ 359 Civilného sporového poriadku a § 7 Civilného mimosporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť (§ 388 Civilného sporového poriadku).

9. Predmetom konania na súde prvej inštancie pod sp. zn. 8P/162/2022 je rozvod manželstva rodičov maloletej a úprava ich rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode manželstva. V rámci toho konania podal otec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by sa maloletá dočasne do právoplatného skončenia konania vo veci samej zverila do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Alternatívne otec navrhol upraviť jeho styk s maloletou v širšom rozsahu ako je upravený uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/209/2023-522, 11CoP/210/2023 z 26. januára 2024 .

10. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne do právoplatného skončenia konania vo veci samej zveril maloletú do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov tak, že rodičia si budú maloletú striedať v dvojtýždenných intervaloch. Zároveň rozhodol, že obaja rodičia budú maloletú zastupovať a spravovať jej majetok a súčasne zrušil výrok I. uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/209/2023-522, 11CoP/210/2023 z 26. januára 2024.

11. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

13. Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa § 326 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ priložiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

15. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

16. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

17. Podľa § 388 Civilného sporového poriadku, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

18. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla, i keď len dočasná úprava právnych, nielen faktických pomerov účastníkov. Zmyslom neodkladných opatrení v konaní starostlivosti súdu o maloletých je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Inštitút neodkladného opatrenia (ktorý je inštitútom procesného práva) plní funkciu preventívnej ochrany do doby, keď o výchove detí i iných ich právach, ktoré sú inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

19. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletých detí, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z citovaného čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením.

20. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa je osvedčenie skutkových okolností, z ktorých plynie záver,

že je život, zdravie a priaznivý vývoj maloletého dieťaťa vážne ohrozený alebo narušený, alebo ak je naliehavá potreba bezodkladne upraviť pomery. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechané na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nenariadením neodkladného opatrenia.

21. Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že rodičia maloletej sú manželmi, spoločnú domácnosť viedli v N.. V októbri 2020 sa matka spolu s maloletou odsťahovala z N. natrvalo na Slovensko do obce E., kde žije spolu s maloletou v rodinnom dome u starej matky maloletej. Matka podala 21. septembra 2022 na Okresný súd Nové Zámky návrh na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode manželstva, v rámci ktorého sa domáha zverenia maloletej do svojej osobnej starostlivosti. Nesúhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou rodičov, ktorú navrhuje otec, príp. s tým, aby bola maloletá zverená do jeho osobnej starostlivosti. Otec v konaní podal viacero návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia. Prvýkrát sa domáhal návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia úpravy jeho styku s maloletou počas letných prázdnin 2023. Jeho návrh bol uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 8P/162/2022-254 z 2. augusta 2023 zamietnutý. Následne sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bol upravený jeho styk s maloletou v bežnom kalendárnom roku a počas jesenných prázdnin 2023. Okresný súd Nové Zámky uznesením č. k. 8P/162/2022-308 z 6. septembra 2023 návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Uznesením č. k. 8P/162/2022-395 z 11. októbra 2023 Okresný súd Nové Zámky zamietol aj v poradí tretí návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa otec opätovne domáhal úpravy styku s maloletou počas bežného kalendárneho roku. Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 11CoP/209/2023-522, 11CoP/210/2023 z 26. januára 2024 okrem iného odvolaním otca napadnuté uznesenie č. k. 8P/162/2022-308 zmenil tak, že do právoplatného skončenia konania vo veci samej je otec oprávnený stretávať sa s maloletou každý párny kalendárny týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 19.00 hod. a v nedeľu od 10.00 hod. do 18.00 hod. Krajský súd v Trnave zároveň rozhodol, že v čase určeného styku nie je otec oprávnený vycestovať s maloletou mimo územie Slovenskej republiky. Následne podal otec ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal dočasného zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá sa bude realizovať v dvojtýždňových intervaloch, alternatívne sa domáhal dočasnej úpravy jeho styku s maloletou tak, že je oprávnený stretávať sa s maloletou každý kalendárny mesiac od prvého dňa kalendárneho mesiaca od 18.00 hod. do pätnásteho dňa do 18.00 hod každého mesiaca. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, keď nariadil neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá dočasne do právoplatného skončenia konania vo veci samej zverená do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v dvojtýždňových intervaloch s tým, že obaja rodičia budú maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Zároveň zrušil výrok I. uznesenia č. k. 11CoP/209/2023-522, 11CoP/210/2023 z 26. januára 2024. Predmetné uznesenie súdu prvej inštancie napadla odvolaním matka, ktorá zároveň v rámci odvolacieho konania podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorému odvolací súd vyhovel a uznesením č. k. 12CoPno/6/2024-1074 z 25. júla 2024 nariadil neodkladné opatrenie, podľa ktorého otec nie je oprávnený do právoplatného skončenia konania vo veci samej vycestovať s maloletou mimo územia Slovenskej republiky.

22. Vykonaným šetrením odvolací súd v priebehu odvolacieho konania zistil, že Okresný súd Nové Zámky uznesením č. k. 8P/72/2024-340 z 29. mája 2024 výrokom I. nariadil neodkladné opatrenie, ktorým udelil otcovi namiesto matky súhlas so zápisom maloletej do školy B. 'X F. I. I. B. 'X D., K., XXXXX K., Jordánsko, výrokom II. zastavil konanie o návrhu otca vo veci samej a výrokom III. nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania. Predmetné uznesenie nadobudlo vykonateľnosť 5. júna 2024 a bolo napadnuté odvolaním zo strany matky, o ktorom nebolo doposiaľ rozhodnuté. Odvolací súd zároveň prostredníctvom procesného opatrovníka zistil, že maloletá sa od 15. augusta 2024 nachádza v škole v Jordánsku.

23. Pri rozhodovaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia bolo nutné posúdiť, či otec osvedčil, že bez navrhovanej úpravy pomerov sú práva účastníkov konania (v tomto prípade najmä maloletej) ohrozené, teda že existuje naliehavá potreba nariadiť navrhované neodkladné opatrenie. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade nebola osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov otca vo vzťahu k maloletej, pretože otcem uvádzané dôvody nepredstavovali také skutočnosti, pre ktoré by bol z dôvodu hroziacej ujmy na strane maloletej nevyhnutný zásah súdu formou

neodkladného opatrenia. Z obsahu spisu je zrejmé, že matka od októbra 2020 žije s maloletou na území Slovenskej republiky. Otec je cudzí štátny príslušník. Na Slovensko sa prisťahoval kvôli maloletej v lete 2023, býva v prenajatom byte v H. M.. V Slovenskej republike nie je zamestnaný. Okrem maloletej tu nemá žiadne väzby. Styk otca s maloletou je dočasne upravený uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/209/2023-522, 11CoP/210/2023 z 26. januára 2026. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že styk otca s maloletou sa v zmysle súdnej úpravy realizuje, pričom matka tomuto styku nijako nebráni. Je teda zrejmé, že otec má vytvorený priestor na to, aby nedošlo k pretrhnutiu už existujúcich citových väzieb medzi ním a maloletou. Hoci otec považuje súčasný súdom určený rozsah styku s maloletou za nedostatočný, sám v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uvádza, že jeho vzťah s maloletou je na veľmi dobrej úrovni. V predloženej veci napokon ani nevyplýva, že by výchovné prostredie maloletej u matky akýmkoľvek spôsobom ohrozovalo je zdravý vývin. Osvedčené skutkové okolnosti teda neindikujú záver, že je život, zdravie a priaznivý vývoj maloletej ohrozený alebo narušený, a že je daná naliehavá potreba bezodkladne upraviť pomery. Dôvody na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, či rozšírenie styku otca s maloletou tak neboli v konaní preukázané.

24. V prípade zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov ako špecifického modelu osobnej starostlivosti je povinnosťou súdu zaoberať sa existenciou predpokladov pre takéto rozhodnutie. Predpokladmi pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť splnené kumulatívne, sú záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti, spôsobilosť oboch rodičov dieťa vychovávať, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa, alebo súhlas aspoň jedného z rodičov o zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti. Súd musí rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia i schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Musí dbať o to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť obidvoch rodičov, aby sa rešpektovalo jeho právo na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Na posúdenie toho, či sú splnené predpoklady na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov je však potrebné vykonať riadne dokazovanie, ktoré presahuje rámec konania o nariadenie neodkladného opatrenia.

25. Napriek doposiaľ vykonanému dokazovaniu na súde prvej inštancie vo veci samej je potrebné vzhľadom na pomery otca (otec sa prisťahoval na územie Slovenskej republiky v roku 2023, býva v prenajatom byte v H. M., v Slovenskej republike nie je zamestnaný, okrem maloletej tu nemá žiadnych príbuzných) a odlišnú predstavu rodičov o starostlivosti o maloletú (najmä v otázke štúdia maloletej v zahraničí) ešte dôsledne preskúmať a posúdiť, či striedavá osobná starostlivosť by bola v najlepšom záujme maloletej, čo podľa názoru odvolacieho súdu presahuje rámec inštitútu neodkladného opatrenia. Samotné vyjadrenie maloletej je síce dôležitým, avšak nie jediným určujúcim kritériom pre rozhodnutie. Obzvlášť v prípade, keď z vyjadrenia procesného opatrovníka v odvolacom konaní vyplýva, že maloletá prežíva silný konflikt lojality vo vzťahu k obom rodičom. Úlohou súdu v konaniach o starostlivosti o maloleté deti je riešiť situáciu komplexným náhľadom, teda aj s ohľadom na ďalšie relevantné zákonom chránené hodnoty a práva všetkých dotknutých osôb a prijať čo najlepšie opatrenie v záujme maloletého dieťaťa. Zároveň je potrebné poukázať na to, že predmetom konania vo veci samej je rozvod rodičov maloletej a úprava ich rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva, zatiaľ čo otec požaduje dočasne zveriť maloletú do striedavej osobnej starostlivosti rodičov do právoplatného skončenia konania vo veci samej, t. j. domáha sa úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej na čas do rozvodu manželstva, čo je v rámci dokazovania taktiež potrebné zohľadniť.

26. Potrebu vykonania rozsiahlejšieho dokazovania, ktoré nie je možné realizovať v rámci rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, odôvodňuje aj skutočnosť zistená v priebehu odvolacieho konania, a to že uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 8P/72/2024-340 z 29. mája 2024 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým sa otcovi namiesto matky udelil súhlas so zápisom maloletej do školy B. X F. v Jordánku, pričom maloletá sa od 15. augusta 2024 nachádza v škole v Jordánsku. Vzhľadom na otcov prezentovaný kladný postoj k štúdiu maloletej v Jordánsku, jeho pomery v Slovenskej republike je potrebné dôsledne posúdiť, či otec má záujem ostať žiť na území Slovenskej republiky aj potom, čo sa maloletá na území Slovenskej republiky už nezdržiava z dôvodu jej štúdia v Jordánsku.

27. Pokiaľ matka v súvislosti s pobytom maloletej v zahraničí navrhovala, aby sa maloletá dočasne do právoplatného skončenia konania vo veci samej zverila do jej osobnej starostlivosti, odvolací súd uvádza, že v danom prípade nejestvuje potreba bezodkladnej úpravy pomerov. Ako už bolo vyššie uvedené, maloletá sa od 15. augusta 2024 nachádza v Jordánsku, kde navštevuje školu B. X F. potom, čo Okresný súd Nové Zámky v konaní sp. zn. 8P/72/2024 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým otcovi udelil súhlas namiesto matky so zápisom maloletej do tohto školského zariadenia majúca za to, že to je v záujme zdravého fyzického a psychického vývinu maloletej, keďže škola v Jordánsku je v porovnaní s ostatnými matkou preferovanými školami pre maloletú najlepšou voľbou. Odvolací súd znova zdôrazňuje, že zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia v konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je ochrana dieťaťa v prípade konkrétneho ohrozenia, pričom matka takéto ohrozenie maloletej nijako neosvedčila. Nebolo nijako osvedčené, že by otec bránil matke v starostlivosti o maloletú. Matka môže za maloletou do zahraničia vycestovať. V danom prípade vzhľadom na špecifiká predloženej veci (štúdium maloletej v Jordánsku) je potrebné za účelom zistenia ktorá forma starostlivosti o maloletú by bola v jej najlepšom záujme, vykonať potrebné dokazovanie, na ktoré však nie je priestor pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku zmenil a návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

29. O trovách odvolacieho konania odvolací súd podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku nerozhodoval, keďže o nich bude rozhodnuté až v konečnom rozhodnutí o veci samej, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 10 posledná veta z. č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podľa § 421 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 Civilného sporového poriadku).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 Civilného sporového poriadku). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 Civilného sporového poriadku).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 Civilného sporového poriadku).